

**Z. Wysocki, W. Połoczanin, A.
Stefanowicz, W. Surzyn, K.
Bielenia, J. Karkowski, Z.
Szafrański, M. Witkowski, K.
Polaczek, Z. Lotholz**

Deir El-Bahari. Świątynia Hatszepsut

Informator Archeologiczny : badania 22, 157

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DEIR EL-BAHARI
Świątynia Totmesa III

Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze PP Pracownia Konserwacji Zabytków

Badaniami kierowała doc.dr hab Jadwiga Lipińska a w skład misji wchodził: mgr mgr Joanna Aksami, Monika Dolińska, Joanna Wiercińska (wszystkie z Muzeum Narodowego w Warszawie), Mirosław Barwik (Zakład Archeologii Śródziemnomorskiej PAN) dr hab inż. arch. Stanisław Medeksza (Politechnika Wroclawska) oraz konserwatorzy: dr inż. Józef Adamowski, p.p. Leon Bartnik, Stefan Miszczak i Edward Tarkowski (wszyscy PKZ). Prace prowadzono w okresie od 29 listopada 1986 do 16 kwietnia 1987.

Prace egipsologiczne koncentrowały się na rekonstrukcji reliefowej dekoracji ścian świątyni oraz rekonstrukcji architravów i kolumn. Głównym rezultatem tych badań była niemal pełna rekonstrukcja scen z zachodniej ściany sanktuarium. W jej skład weszły następujące, wcześniej zestawione przedstawienia: Totmes obejmowany przez Amona (dwie takie sceny), Ceremonie bs-nsw z udziałem bogów Atuma i Montu oraz scena koronacji przed obliczem Wielkiej Dziewiatki Bogów. Ustalono także, że w zachodniej ścianie znajdowały się dwie nie dekorowane nisze, w których mieściły się niegdyś ozrylckie posągi Totmesa III.

W ciągu sezonu usunięto hałdy z poprzednich sezonów wykopalsk oraz kontynuowano oczyszczanie terenu świątyni z gruzu. W trakcie tych prac odnaleziono wiele fragmentów dekoracji reliefowej. Niektóre z nich stanowią uzupełnienie do wcześniej zestawionych scen.

Prace konserwatorskie koncentrowały się na zabezpieczaniu i odsalaniu odnalezionych fragmentów reliefów. Zespół konserwatorów przeprowadził też rekonstrukcję trzech bloków z głównego sanktuarium świątyni. Na terenie świątyni zrekonstruowano dwie bazy kolumn oraz zabezpieczono bęben kolumny i zachowane fragmenty posadzki.

Prace będą kontynuowane.

DEIR EL-BAHARI
Świątynia Hatazepsut

Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze PP Pracownia Konserwacji Zabytków

Prace dokumentacyjne, konserwatorskie i rekonstrukcyjne były prowadzone przez ekipę PP PKZ pod kierunkiem dr inż. arch. Zygmunta Wysockiego w składzie: Mgr inż. Waldemar Poloczaniec, mgr inż. Adam Stefanowicz (architekt), Wincenty Surzyn (technik kamieniarz), Kazimierz Bielenia (elektryk). Nadzór merytoryczny zapewniał zespół egipsologów w składzie: dr dr Janusz Karkowski (kierownik), Zbigniew Szafrański, Maciej Witkowski, mgr Krystyna Polaczek oraz Zośka Lotholz (rysownicza). Prace trwały od 22.10.1986 do 31.03 1987.

Na górnym dziedzińcu świątyni prowadzono prace rekonstrukcyjne. Ustawiono 7 baz kolumn i rozpoczęto dopasowywanie trzonów kolumn. Dokonano rekonstrukcji ściany wschodniej dziedzińca - ustawiono 67 oryginalnych bloków i fragmentów. Dalszych 10 bloków ustawiono w ścianie północnej. Przeprowadzono też wykopy sondażowe przy południowej ścianie dziedzińca, by sprawdzić sposób fundamentowania ścian. Okazało się, że fundament tworzą dwie niezależne ściany sięgające przez nasyp tarasu do skały rodzimej o 4 m niżej.

Trwały prace przy górnym portyku. Prowadzono dopasowywanie trzonów kolumn oraz osadzono na pierwotnych pozycjach 6 fragmentów filarów. Odrestaurowano też górną ścianę odsłaniającą górny portyk od północy. Włązało się to z usunięciem wielu ton osypiska i zwłazłej skały i wypełnieniem przestrzeni między ścianą skalną a murem lamany kamieniem na zaprawie. Wykonano prace zabezpieczające współczesnej kolumnadzie środkowego tarasu i w północnej kaplicy Amona.

Prace dokumentacyjne obejmowały dekorację reliefową zagrożoną zawałeniem ściany w północnej kolumnadzie środkowego tarasu oraz północnej kaplicy Amona. Trwały prace nad rekonstrukcją dekoracji południowej ściany górnego dziedzińca i w lapidarium.

Badania będą kontynuowane.

SAKKARA
Nekropola starożytnego
Memfis

Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze

Badaniami kierował prof. dr Karol Myśliwiec (ZAS PAN) - kierownik wykopalsk, dr Franciszek Pawlicki (Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW, Kair), mgr Tomasz Herbich (IIK PAN), inż. Krzy-